

§ 82

Osallistavan sosiaaliturvan kuntakokeilun loppuraportti

Johtava sosiaalityöntekijä Leena Lahti 3.6.2020:

Osallistavan sosiaaliturvan kuntakokeilu käynnistettiin osana Juha Sipilän hallituksen toimintasuunnitelmaa (2017-2019). Kokeilu alkoi Raisiossa, Kangasalla, Kemijärvellä, Kuopiossa, Tampereella ja Torniossa. Torniota lukuun ottamatta muut kunnat jatkoivat vuoden 2019 loppuun asti, jolloin hanke päättyi. Kokeilukuntien tehtävänä oli kehittää yhdessä THL:n kanssa osallistavan sosiaaliturvan malli ja ottaa se kunnan aikuissosiaalityön toimintakehykseksi. Kaikissa kunnissa malli kohdennettiin erityisesti vaikeasti työllistyville ja toimeentulotukea saaville asiakkaille. Raisiossa kohderyhmänä olivat aikuissosiaalityön asiakkaat ja tulottomat sekä Kelan kuntaan ohjaamat vaikeasti työllistyvät toimeentulotukiasiakkaat.

Hankkeessa osallistavalla sosiaaliturvalla tarkoitettiin sosiaalityössä käytössä olevaa tai kehitettävää osallistavaa ja valaistavaa työtapaa, jolla pyritään vahvistamaan asiakkaan omaa toimintaa, ymmärrystä ja toimintamahdollisuuksia. Raision mallissa tehostetun yksilötyön lisäksi työn painotus kohdistui sosiaalisen kuntoutuksen ryhmätoiminnan kehittämiseen sekä yhteisölliseen työskentelyyn sisältäen matalan kynnyksen kohtaamispaikan ja asukastuvan perustamisen.

Hanke oli Raision aikuissosiaalityön näkökulmasta erittäin onnistunut ja toi mukanaan uusia pysyviä toimintatapoja. Raision keskustaan perustettiin matalan kynnyksen kohtaamispaikka ja asiointipiste Olkkari, joka on jokaiselle kaupunkilaiselle tarkoitettu matalan kynnyksen palvelu ja kohtaamispaikka. Olkkari on saavuttanut monia raisiolaisia asukkaita. Yhteistyökumppaneita, kuten KEELA, on saatu mukaan toimintaan ja ikäihmisten palveluneuvonta on tiiviisti paikalla Olkkarissa. Olkkarissa on ollut monia teemaviikkoja ja viikoittain erilaista toimintaa. Sosiaalisen kuntoutuksen ryhmätoimintaa on toteutettu koko hankkeen ajan ja pysyvä ryhmä on toiminnassa nyt läpi vuoden. Hankkeessa huomattiin, että erityisesti ryhmätoiminnalla on myönteisiä vaikutuksia asiakkaiden osallisuuteen. Petäsmäen alueelle perustettiin asukastupa, jossa alueen asukkaita on tavattu hankkeen aikana. Resurssipulan vuoksi aukioloa on jouduttu supistamaan tänä vuonna, mutta toimintaa on tarkoitus jatkossa kehittää kuukausittaisten yhteisötahtumien suuntaan.

Lisäksi hankkeen kautta kokeiltiin terveydenhoitajan ja asumisneuvojan työnkuvan yhdistämistä aikuissosiaalityöhön. Terveydenhoitajan hyöty hankkeessa oli terveydenhoitoalan asiantuntijan helpompi tavoitettavuus, hyödyntäminen terveysneuvonnassa ja hän toimi linkkinä terveydenhuollon ja sosiaalitoimen välillä. Asumisneuvoja taas toimi vuokranantajien, asukkaan ja sosiaalitoimiston kanssa yhteistyössä ja teki ehkäisevää työtä vuokratien ja

asumisen häiriöiden ehkäisemiseksi. Hänen työllään oli merkitystä sekä vuokranantajan että sosiaalipalvelujen näkökulmasta, sillä asumisen haasteet ovat edelleen valtakunnallinen ongelma. Kumpaakaan työtehtävää ei ollut mahdollista siirtää pysyväksi toiminnaksi työntekijäresurssin puutteen vuoksi.

Hanke lisäsi osallistavien työmenetelmien käyttöä ja asiakkaiden kokemukset osallistamisesta olivat pääosin hyviä. Raisiossa myös sosiaalityöntekijät- ja ohjaajat kokivat hankkeen ja hyvän kehittämissilmapiirin luovan hyviä mahdollisuuksia uusille työtavoille. Sosiaalityössä otettiin käyttöön moniammatillisia työtapoja, asiakkaat otettiin mukaan oman toiminnan suunnitteluun ja myös sosiaalityötä tehtiin näkyvämmäksi muille.

Raportti löytyy oheisesta linkistä: [Osallistavan sosiaaliturvan kuntakokeilun tulokset](#)

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveystalvelujen johtaja Juha Sandberg

Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta toteaa Osallistavan sosiaaliturvan hankkeen päättyneeksi.

Päätös

Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Tiedoksi

Laura Leppänen

